

Konklusjon

I denne studien har vi spurt om medarbeiderens opplevelser og synspunkter på primærlegenes forskrivning av B-preparater og deres ekspedisjon. Medarbeiderne opplevde ofte ubehagelige situasjoner når det oppsto uenighet om mengde og hyppighet av forskrivning. Vi anbefaler at dette tas opp i praksis på samarbeidsmøter, kurser og ved konkrete daglige problemer. De fleste hadde faste rutiner for rapportering til legen når ubehaglige episoder oppsto. Halvparten av medarbeiderne gir konkrete råd for å redusere forbruket, men om dette er bra eller ikke vet vi ikke noe om, da det ikke er spurt om denne rådgivningen er avtalt med legen eller ikke.

De fleste mente at legene var for lite restriktive med forskrivning av vanedannende medisiner. Dette kan bunne i de frustrasjoner som oppstår når de opplever at de blir devaluert av legene i deres forsøk på å 'holde igjen'. Et tiltak for kvalitetssikring av forskrivningen og å lette arbeidet både for lege og medarbeider, vil være grundig diskusjon der man utveksler refleksjoner og holdninger til B-preparatene og hvor man beslutter seg for ensartede regler for samhandling rundt denne problematikken. Her er det et vesentlig område som har med kvalitet på forskrivning og med arbeidsmiljøet å gjøre. Vi vet for lite og har for dårlig kunnskap om denne interaksjonen, og de færreste allmennlegene har utviklet rutiner og tradisjon for å håndtere denne type vanskeligheter i allmennpraksis. Dette kan knyttes til at vanedannende medisiner assosieres med rus som igjen er knyttet til skam og skyld.

Interessekonflikter: Ingen

Referanser og kommentarer:

1. Medarbeiderne svarte anonymt med hensyn til eget navn, navnet til lege og legesenter.
2. Vi definerte vanedannende medisiner i denne sammenheng som B-preparater av typen beroligende midler og sovemedisiner av gruppen bensodiazepiner samt smertestillende medisiner med kodein eller tramadol. Narkotika og hostemedisin ble holdt utenom.
3. 'Ubehagelige situasjoner': verbal eller fysisk trussel, kjefting, banning, ukvemsord, slamring med dør, banking i bordet. Ingen av medarbeiderne rapporterte om fysisk voldelige episoder mot person eller inventar.
3. Statens helsetilsyn 1990: Veileder i forskrivning av vanedannende legemidler, IK-2114, Oslo
5. Lov om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven), kapittel 8, § 39.

Evt. spørsmål og kommentarer kan rettes til: nimoe@online.no

Fastlegen.no

– *allmennlegenes publikumsrettede nettside*

AV TOM SUNDAR

Tom Sundar

Spes. i allmennmedisin, fastlege i Lørenskog og prosjektleder/redaktør for fastlegen.no

I disse dager lanseres fastlegen.no i regi av Allmennlegeforeningen og Norsk forening for allmennmedisin. Målet er å spre non-kommersiell og myndighetsuavhengig informasjon om fastlegeordningen og hva fastlegen kan tilby pasienter i ulike situasjoner og livsfaser.

Kort sagt skal fastlegen.no være en informasjonkanal til våre pasienter og brukere. Nettsiden eies og drives av allmennlegenes to medlemsorganisasjoner, Allmennlegeforeningen (AF) og Norsk forening for allmennmedisin (NFA).

Bakgrunnen for fastlegen.no

Arbeidet med å etablere nettsiden tok til i oktober 2009, etter at prosjektet tidligere samme år ble vedtatt av landsrådet for AF og årsmøtet for NFA. I forprosjektrapporten er hovedintensjonene beskrevet (1, 2). Fastlegen.no skal være:

- fastlegenes publikumsrettede nettside
- en nettside som gir praktisk informasjon om fastlegeordningen på allmennlegenes premisser
- en nettside med ambisjon om å skape et felles digitalt ansikt utad for fastlegene, for å styrke pasientenes muligheter til å bruke oss best mulig til nytte for folkehelsen
- en nettside som skal styrke fastlegeordningens og fastlegenes anseelse

Fastlegen.no

DIN NÆRMESTE HELSEHJELP

Information in English

Søk i alt innhold, også fastleger Søk

Slik hjelper fastlegen deg Livets faser og situasjoner Hva er fastlegeordningen Aktuelt Hvordan fastlegen jobber Fastlegens refleksjoner Omtale av behandlingsformer Anbefalte nettsteder

Fastlegen din hjelper deg gjennom sykdom og utfordringer i ulike livsfaser og situasjoner

Livets faser >>
Livets situasjoner >>

Finn en fastlege

Skriv inn navn på lege eller legekontor, adresse, postnummer, fylke eller kommune.

Søket dekker fastleger i Norge

SØK

Se oversikt over fastleger

Veiviser i helsetjenesten

Fastlegens oppgave er å være tilgjengelig for personer på sin liste. Hvis du har et problem som fastlegen ikke kan løse, vil du bli henvist videre.

Alt om fastlegeordningen

Fastlegen.no forteller deg om hvordan fastlegene jobber og hvordan vi kan hjelpe deg med dine helsebehov. Her får du praktiske tips, informasjon om pasientrettigheter, annen nyttig helseinformasjon samt lenker til gode nettsider.

Les mer

Bruk oss som din samtalepartner

Mange fastleger har interesse for og erfaring med behandling av psykiske lidelser som angst, depresjon og tvangslidelser. Ventetiden for å komme til psykolog eller psykiater kan være lang, bruk derfor fastlegen som din samtalepartner.

Les mer

Screenshot av forsiden på fastlegen.no

Viktig veiviser

Alle som har opplevd å være pasient, vet hvor utfordrende det kan være å takle pasientrollen. Ikke nok med at du er bekymret for plager og sykdommer og din prognose; du må også forholde deg til et komplisert helsesystem og finne ut av dine pasientrettigheter.

I dette sammensatte helselandskapet har fastlegene en sentral rolle som behandlere og veivisere. Derfor mener AF og NFA at det er behov for en nettside som hjelper folk flest til å forstå og benytte helsetjenestene generelt og fastlegens tjenester spesielt og en nettside som vektlegger fastlegenes koordinerende rolle. Fastlegen.no skal spre informasjon spre kunnskap om fastlegeordningen, tydeliggjøre fastlegenes faglige og koordinerende rolle samt formidle informasjon om helsetjenesten, det være seg sentrale pasientrettigheter eller praktiske tips knyttet til legetimen, legeundersøkelsen eller spørsmål om behandling. Håpet er at også fastlegene skal oppleve innholdet på nettstedet som så relevant og nyttig at man vil anbefale det til egne pasienter. På den måten er fastlegene selv en viktig målgruppe for nettsiden.

Hvorfor trenger vi fastlegen.no?

Noen vil innvende at kanalene for slik informasjon allerede finnes i stort monn på nettsider som f.eks. nav.no, helfo.no, helsedirektoratet.no og frittsykehusvalg.no. Hvorfor skal da våre to medlemsforeninger bruke ressurser på «nok en nettside» med helseinformasjon? Jeg vil stille motspørsmålet: Hvorfor skal vi som fastleger overlate til myndigheter og kommersielle aktører å informere om oss og våre tjenester?

Dersom våre agendaer til enhver tid var sammenfallende, kunne man stilt spørsmål ved behovet for og legitimiteten av

fastlegen.no. Men at så ikke er tilfelle, er til fulle blitt demonstrert ved ulike anledninger. Her er det nærliggende å vise til diskusjonen som utspant seg rundt massevaksinering av befolkningen mot svineinfluensa høsten 2009. Det kan komme flere saker og situasjoner der fastlegene kan ha nytte av en kanal for å formidle informasjon til publikum som enten et supplement eller et korrektiv til informasjon fra annet hold.

Etterspør informasjon

Brukerundersøkelser i forbindelse med etableringsprosjektet viser at folk ønsker å vite mer når de skal velge fastlege. Det dreier seg blant annet om legens interesseområder og kvalifikasjoner, alder og hvilke språk man behersker. Fastlegen.no har ikke til hensikt å etterkomme alle publikumsønsker, men i et stadig mer forbrukerorientert helsevesen må vi ta inn over oss at publikums behov for og ønsker om informasjon vil øke i fremtiden. Dette stiller oss overfor spennende utfordringer og samtidig en del dilemmaer knyttet til spørsmål rundt åpenhet og personvern.

Søkeverktøy

Fastlegen.no har laget et søkeverktøy som tilgjengeliggjør relevant informasjon for den som skal velge fastlege. Her kan man søke fastlege etter navn, kommune, postnummer, osv. Denne typen søkefunksjonalitet er allerede tatt i bruk av National Health Service i Storbritannia (www.nhs.uk/) og den svenske nettsiden Om vård (www.omvard.se).

Søkeverktøyet er etablert i samarbeid med Legeforeningens medlemsregister og inneholder visse opplysninger basert på den enkelte fastleges samtykke. Håpet at søkeverktøyet vil være «det lille ekstra» som trekker flere nettbrukere til nettsidene. Når vi vet at 50 000 nordmenn skifter fastlege hver måned, er det en viss grunn til være optimistisk.

Prosjektorganisasjonen har foruten prosjektleder bestått av lederne av de to eierforeningene samt at redaksjonsråd. Medlemmene av redaksjonsrådet er Marit Hermansen, Karsten Kehlet, Jørn Kippersund og Ståle Sagabråten. Arbeidet med design og teknisk utvikling har vært utført av profesjonelle firmaer. Lansering og markedsføring av fastlegen.no skjer i samarbeid med helseinformasjonskanalen HvilePULS.

Referanser

1. www.legeforeningen.no/id/153315.0
2. www.legeforeningen.no/id/153731.0

Evt. spørsmål og kommentarer kan rettes til: tsundar@online.no